

ZPRAVODAJSTVÍ

Brniště • Luhova • Velkého Grunova

1 2019
ÚNOR / BŘEZEN

V tomto čísle najdete

- Rozhovor s Petrem Kubíčkem ze ZOD Brniště
- Dění v naší mateřské škole
- Z Velkého Grunova
- Dětský koutek
- Fotoreportáž ze živého betlému

Milí spoluobčané,

ani se mi nechce věřit, že už je znovu na čase napsat vám pár slov do dalšího čísla Zpravodajství. Jsem člověk, který žije současností, budoucností, tak si říkám, proč se vracet do minulosti. Proč vám budu připomínat, že byly Vánoce, že tu máme nový rok, že jsme se sešli v kostele, u stromečku, kde krásně zpívaly děti, u živého betlému nebo na silvestrovském gulášku, vždyť to všichni víte. Co nevíte, si ve Zpravodajství určitě přečtete a vy, co jste měli chuť a čas, jste u toho byli a máte určitě krásné vzpomínky jako já.

Zpravodajství je plné poutavých, zajímavých a přínosných článků, informací a pozvánek, které vás teprve čekají, na které se můžete těšit a kde se opět osobně potkáme. Jednou z možností je masopust, přípravy jsou v plném proudu, myslím, že se máte na co těšit, a tak si hned teď do kalendáře nezapomeňte poznamenat 2. 3. 2019 – Masopust.

Co bych vám snad přeci rád sdělil, je, že máte-li jakýkoliv problém, nápad, myšlenku, napište mi nebo zavolejte, domluvíme se, kdy a kde se sejdeme, potkáme, rád s vámi vše proberu osobně.

Poslední řádky patří poděkování všem, kteří se na akcích spolupodíleli, ale i na tvorbě Zpravodajství, bez nich byste přišli o spoustu zajímavostí. Nebudu nikoho jmenovat, protože bych nerad na někoho zapomněl, však jejich jména jsou pod články anebo na posledním listu dost výrazně napsána.

Mgr. Michal Vinš, starosta obce

Vodní toky

Naši obci protékají dva potoky, Brnišťský, který se později vlévá do Panenského a společně se proplétají velkou částí Brniště a Velkého Grunova. Pro mnohé z vás jsou velkým strachem, nedivím se, přeci jen povodně z roku 2010 jsou v myslích stále čerstvé, příroda nás a především vás z přilehlého okolí potoků neustále přikouší a každé delší deště znamená vzednutí hladiny. Proto bych vás chtěl požádat, vy, kteří bydlíte v okolí potoků, snažte se dodržovat zákon č. 254/2012 Sb. o vodách, zejména tu část, kdy je zakázáno v bezprostřední blízkosti umísťovat stavby, věci či jiný materiál, který by mohl v případě zvednutí hladiny toků činit překážky a zábrany. Dále je zakázáno do toků vyhazovat jakýkoliv odpad, včetně biologického, jako například posečenou travu, předejdete tak zbytečnému zanášení koryt a případným větším škodám.

V nejbližší době budeme podávat žádost na Povodí Ohře s. p., aby provedlo vyčištění koryta na Brnišťském potoce a odstra-

nilo náplavkové sedimenty na Panenském potoce. Zatím čekáme na vyjádření příslušných institucí ohledně umístění elektrických vodičů, vodovodního řadu a optických kabelů podél toku, aby nedošlo k jejich poničení.

Bylo vyzpozorováno, že čidlo, které snímá hladinu toku na Panenském potoce (na mostě u pily), nám nedává relevantní informace o hladině toku, kdy v důsledku vlévání Brnišťského potoka dochází ke zvýšení hladiny, rozdíl činí cca 12 cm. Proto budeme usilovat o zřízení dalšího čidla na most ve Velkém Grunově (u Herbštů).

O zhoršujícím se stavu potoka, ale i o důležitých věcech a dění v obci můžete být informováni prostřednictvím SMS infokanálu, který si můžete zřídit na obecním úřadě nebo přes webové stránky obce, pokud jste tak ještě neučinili.

Mgr. Michal Vinš, starosta obce

Nenechte si ujít:

BABSKÝ BÁL v sobotu 16. února od 20 hodin v KD Brniště • **DĚTSKÝ MAŠKARNÍ BÁL** v sobotu 23. února od 13 hodin v KD Velký Grunov • **VÝROBA MASEK NA MASOPUST** v sobotu 2. března od 11 hodin v Ekocentru
MASOPUST v sobotu 2. března od 14.30 hodin, sraz u Glass Metalu • **DĚTSKÝ MAŠKARNÍ KARNEVAL** v sobotu 9. března od 14 hodin v KD Brniště • **UKLÍDÍME PŘÍKOPY** v sobotu 30. března, sraz v 9 hodin u Ekocentra
ZÁPIS DO 1. TŘÍDY v úterý 16. dubna v ZŠ

Z jednání zastupitelstva konaného dne 12. 12. 2018

Druhé jednání zastupitelstva obce bylo zahájeno slibem nového zastupitele, pana Bc. Matyáše Kabeše, DiS., který slib složil podle zákonných norem a starosta následně navrhl ověřovatele a zapisovatele zasedání. Pak už se zastupitelé plně věnovali programu. Hned v začátku schválili dle předloženého návrhu rozpočet obce, rozpočet příspěvkové organizace a střednědobý rozpočtový výhled na roky 2020 – 2022. Dále bylo projednáváno složení kontrolního výboru, které bylo zastupitelstvem schváleno s předsedkyní paní Ing. Marcelou Herbstovou. Následně zastupitelé odsouhlasili dolní hranici věku ke gratulacím životního jubilea, a to od 65 let věku a zpracování vyhledávací studie na akci „Luhov – chodník“. V diskusi se občané zajímali o možnou schůzku se zástupci Kamenolomu a o program poutě 2019. Diskusi uzavřely odpovědi zastupitelů a starosty na dotazy občanů z provozní činnosti obce.

Ing. Igor Jediný, místostarosta

JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA

se uskuteční ve středu

20. 2. 2019

a **20. 3. 2019**

v 17 hodin v zasedací
místnosti obecního úřadu.

Jak probíhají stavby a projekty?

Milí spoluobčané, konečně jsme se dočkali dokončení stavby sociálního a provozního zázemí v Lesním zátiší v Brništi. Stavba trvala podstatně déle, než bylo smluvně ujednáno, za to jsme také firmě vyfakturovali penalizace. Možná, když jdete kolem, tak si říkáte, že takto dokončená budova nevypadá, ano, prozatím je hotova první část realizace. Nyní budeme oslovovat firmy k podání cenové nabídky pro zhotovení fasády, přístupových chodníků a vstupní terasy.

Na II. etapě chodníku ve Velkém Grunově se neustále pracuje. Co mne mrzí hlavně vůči vám, kterých se to osobně týká, je, že budeme muset prodloužit termín dokončení této stavby, protože se ukázalo, že čas určený pro výstavbu byl prakticky nemožný.

Na čem teď opravdu usilovně pracujeme, je příprava přístavby a rekonstrukce mateřské školy. Byla podána žádost o dotaci

a pracuje se na úpravě projektu, a to především, aby nedošlo jen k přístavbě a možnosti navýšení kapacity, ale abychom mohli také zrekonstruovat stávající starou část, která si to opravdu po té řadě let zaslouží. Určitě to oddálí počátek stavby a příprav o nějaký ten týden, ale věřím, že konečný výsledek bude stát za to.

Možná jste si mohli všimnout, že už se něco začalo dít se stodolou po Mádlových. V každé volné chvíli ji naši zaměstnanci technických služeb svépomocí rekonstruují, aby do budoucna mohla sloužit pro jejich zázemí, šatny, dílnu a parkoviště techniky. K dalšímu zvýšení bezpečnosti do budoucna máme vytvořenou k připomínkování vyhledávací studii chodníku v Luhově. Máte-li zájem se se studií seznámit, navštivte obecní úřad, rádi vám ji předložíme.

Mgr. Michal Vinš, starosta obce

Poplatky

Poplatek za shromažďování, sběr, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů zůstává zachován stejně jako v předchozích letech ve výši 500 Kč. Je splatný jednorázově do 31. 3. 2019 či ve dvou splátkách, a to do 31. 3. a 30. 6. 2019. Platbu poplatku lze provést v hotovosti nebo prostřednictvím platebního terminálu v pokladně obecního úřadu. Úhradu lze provést také bezhotovostně na č. obce 6222421/0100. V tomto případě je nutné uvést jako variabilní symbol rodné číslo poplatníka. Pokud se jedná o platbu za více osob, stačí zaslat e-mail se seznamem poplatníků na chladko-

va@brniste.cz. Poplatníkem je fyzická osoba, která má v obci trvalý pobyt. Dále pak vlastník nemovitosti (dům či byt), kde není hlášena k trvalému pobytu žádná osoba, zaplatí poplatek za jednu osobu. Povinností občana v případě stěhování z obce je se odhlásit jako poplatník místních poplatků a zároveň vrátit popelnici.

Poplatek za psa činí 100 Kč (za každého psa) a je splatný do 30. 4. 2019.

Svoz komunálního odpadu probíhá v obci každý lichý týden ve čtvrtek.

Nádoby na komunální odpad

Množí se případy poničení nádob na komunální odpad (popelnice), které jsou v majetku AVE a.s., ta pro naši obec zároveň zabezpečuje svoz komunálního odpadu. Firma občanům popelnice pouze propůjčuje, jejich cena je stanovena ve výši 1.000,- Kč, a pokud dojde k jejich poškození, pak budeme nuceni vyžadovat finanční náhradu po vás, uživateli. Věřím nebo snad doufám, že nikdo z vás tyto nádoby není úmyslně, ale nedopatřením, a proto buďte více opatrní, nevhazujte do popelnice žhavý popel, nedopalky cigaret, chemikálie apod., ale jen komunální, nejlépe vytríděný odpad.

Mgr. Michal Vinš, starosta obce

PROVOZ SBĚRNÉHO DVORA

Stále platí zimní otevírací
doba (říjen – březen).

**ČTVRTEK 12–17 HOD.
SOBOTA 14–17 HOD.**

Veřejná sbírka "POMOC JEDINÝM PO POŽÁRU"

Zastupitelé obce Brniště rozhodli o zřízení veřejné sbírky manželům Jediným, které postihla nelehká životní situace, když jim 30. 11. 2018 vyhořel rodinný dům. Nasbírané finanční prostředky jim napomohou realizovat opravy rodinného domu, či pořídit vybavení domácnosti a urychlí návrat domů.

Přispívat manželům Jediným můžete buď vložením finanční hotovosti do pokladničky, která je umístěna na obecním úřadě, nebo zasláním na účet vedený u Komerční banky, a. s., zřízený k tomuto účelu.

Číslo účtu : **115-8500420227/0100**

Sbírka se koná na základě osvědčení vydaného Krajským úřadem Libereckého kraje, č.j. KUKL98974/2018 ze dne 17. 12. 2018.

Doba trvání sbírky je od 18. 12. 2018 do 31. 3. 2019.

Poděkování

Že žijeme a bydlíme ve společnosti lidí dobré vůle a krásných charakterů, jsme se s manželkou přesvědčili v nedávné době, kdy jsme museli čelit a nadále čelíme obtížné životní situaci. Bez laskavé a nezištné pomoci těchto lidí bychom jen stěží zvládali řešit problémy spojené s touto situací. Těžce hledáme slova vděku, proto nám dovoluňte touto cestou poděkovat všem, kteří nám podali pomocnou ruku. Pokorně vnímáme pomoc, která nám mírní bol. Zvláštní poděkování patří členům SDH, kteří vrchovatě naplňují své poslání a organizátorům sbírky na zrealizování oprav RD.

Manželé Jana a Igor Jediných

Rubrika – Co vás zajímá?

S novým složením redakční rady jsme pro vás vytvořili novou rubriku – Co vás zajímá? Přáli bychom si, abyste zde skutečně nacházeli informace a odpovědi, které vás zajímají. Nejprve chceme oslovit firmy, které působí v naší obci a jako první jsme vybrali jednu z větších firem, kterou zná snad každý. Společnost představil a odpovědi na otázky poskytl Ing. Petr Kubiček, předseda představenstva a spolujednatel ZOD Brniště a. s.

ROZHOVOR

V medailonku jsme se dozvěděli základní údaje vaší firmy a vypadá to, že si vedete opravdu dobře. Je to zřejmé i na vývoji počtu zaměstnanců.

Jsem rád, že se nám daří nejen zvyšovat zaměstnanost, ale také zvyšovat úroveň mezd na velmi solidní úroveň. K tomu v průběhu celého roku dáváme práci velkému množství živnostníků, tedy dodavatelům služeb především z místa.

Prekvapuje mě obrovské množství dojníc, o které se staráte. Jaká je průměrná dojivost mléka, kolik ročně nadojíte a co se s mlékem dále děje?

V užítkovosti dojníc jsme fakt šampióni a naše farma ve Velkém Grunově patří dlouhodobě mezi deset nejlepších v republice mezi velkými farmami (nad 500 dojníc). V roce 2018 jsme dosáhli rekordní produkce 7,65 mil. litrů mléka, což představuje 21 000 litrů denně. To je naprosto plná, taková ta největší nákladní cisterna, co můžete na silnicích vidět. Každý den, 365 dní v roce. Mléko posíláme již více než 10 let do německé mlékárny v Leppersdorfu u Drážďan.

Co vás vedlo ke spolupráci se Střední školou hospodářskou a lesní ve Frýdlantu?

Tato škola je jedinou v Libereckém kraji, kde se studuje maturitní obor Agropodnikání. Chceme a potřebujeme, aby zemědělské obory absolvovali nadaní studenti a studentky. Proto je podporujeme jak stipendijně nebo umožněním praxe a brigád. Také škole pomáháme s nábořem.

Co považujete ve vaší firmě za velký úspěch?

Za největší úspěch považuji skutečnost, že jsme získali, dvakrát za sebou, ocenění TOP odpovědná firma České republiky v letech 2016 a 2017 v kategorii firem do 1,5 miliardy obrátu a 500 zaměstnanců. Porotci ocenili, že nemyslíme jenom na byznys, ale že se systematicky zabýváme rozvojem celého regionu a podporou místního života a dění. Budujeme stezky objevující krásy míst, kde působíme, postavili jsme Ekocentrum v Brništi, kde se věnujeme ekologickému vzdělávání posilujícímu lásku k přírodě, zvířatům a životu na venkově, organizujeme množství akcí pro veřejnost, které navštěvují tisíce lidí, revitalizujeme brownfieldy a dáváme jim novou, především veřejnou, funkci, děláme spoustu opatření v praktické ochraně přírody, vytváříme nové krajinné prvky a udržujeme vodu v krajině, a také nezapomínáme na sociální oblast.

Co pro vás znamenalo loňské sucho a jaký mělo dopad?

Dopad byl obrovský, a to nejen v hospodaření loňského roku, ale sucho 2018 se výrazně promítne i do roku 2019. Produkce krmných plodin pro zvířata poklesla o více než 45 % a jejich kvalita je výrazně nižší, než odpovídá požadavkům zvířat. Jenom pokles produkce krmných plodin představuje ztrátu přes 6 mil. Kč. Navíc budeme chybějící energii v krmivech dokupovat během celého letošního roku. Máme velkou starost s bilancí krmiv (zda vydržíme se senážemi do první sklizně). Se zhoršenou kvalitou a množstvím krmiv souvisí na jedné straně zvýšené náklady (dokup krmiv), tak i pokles užítkovosti dojníc. Při poklesu užítkovosti o 1-2 litry na kus a den tak letos utržíme další ztrátu na úrovni 2–4 mil. Kč. Další

ZOD Brniště a. s.

Firma ZOD Brniště a. s. byla založena dne 28. 5. 1961 sloučením 4 družstev – JZD Brniště, JZD Velký Grunov, JZD Kamenice u Zákup a JZD Velenice.

V současné době patří mezi nejmodernější a nejúspěšnější zemědělsko-potravinářské podniky v ČR. Hospodaří na 2400 hektarech zemědělské půdy a zabývá se rostlinnou i živočišnou výrobou. Je největším českým chovatelem krůt a vynikající výsledky má v chovu mléčného skotu a produkci mléka. Významné je zpracování krůtího masa a drůbežích specialit, a i maloobchod s masnými výrobky prostřednictvím dceřiné firmy PROMINENT CZ s.r.o. Spolupracuje se Střední školou hospodářskou a lesní ve Frýdlantu.

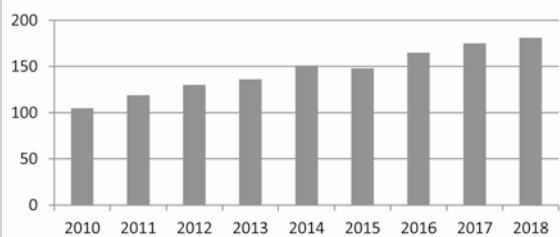
V rostlinné výrobě pěstuje především obiloviny s výnosy mezi 70–80 q/ha, řepku (kolem 40 q/ha), dále hrách, mák s kolísavými výnosy a pak především píceň na siláž (jetelotrávy, trávy, kukuřice) a kukuřici na zmo. Celková produkce zrnin dosahuje 8–10 tisíc tun, což odpovídá skladovací kapacitě v nově vybudované posklizňové lince.

Co se živočišné výroby týče, ve Velkém Grunově chová cca 680 dojníc a dalších cca 600 kusů jalovic na odchovně v Kamenici a provezech ve Velkém Grunově. Krůt vyprodukuje kolem 170 000 kusů ročně.

ZOD Brniště včetně dceřiné firmy PROMINENT a Podralského nadačního fondu dnes zaměstnává 180 lidí, z toho 75 je přímo z Brniště, Velkého Grunova nebo Luhova. Přímo v Brništi pracuje cca 110 lidí a další působí na prodejnách krůtího masa po republice, zejména v Libereckém kraji, ale také v Praze a Středočeském kraji.

Další dceřinou firmou je AGRO Bílá (těž bývalé zemědělské družstvo) na Česko-dubsku. Mezi významné součásti firmy patří také Zemědělská energetická (fotovoltaická elektrárna) a Zemědělská pozemková (pozemkové vlastnictví).

Vývoj počtu zaměstnanců ZOD Brniště, Prominent CZ a Podralský nadační fond

ztráty byly na výnosu obilovin (60 q/ha oproti 72 q/ha plánovaným). Proti celkovým ztrátám jsme dostali od státu kompenzaci sucha ve výši 1,5 mil. Kč a jsme za to rádi. Není možné, aby stát vykrýval všechny ztráty! To je zkrátka riziko podnikání a s tím musíme počítat.

Zabývali jste se problematikou obhospodařování obrovských polí a jejich vliv na povodně, půdu, krajinu a budoucnost?

Ano. Řešíme. Každý den. Je to také výborná a velmi aktuální otázka, která ovšem vyžaduje strukturovanější odpověď. Především bych otázku velkých půdních bloků nespojoval přímo s otázkou povodní a už vůbec ne tady u nás. Velká povodeň 2010 neměla se splavováním vody z polí nic společného. Zrovna jako víkend (11.–14. ledna), kdy nasněžilo a pak do toho rychle napršelo. Pánský potok hned vyskočil na první stupeň povodňové aktivity,

(pokračování na následující straně...)

(dokončení z předchozí strany...)

přičemž my jsme žádné splavy nezaznamenali a s průběhem srážek v letošní zimě jsme zatím velmi spokojeni. Rychlé tání či vydatné srážky v Lužických horách byl i nyní ten určující faktor. Jiným tématem jsou však právě záplavy (rozlišujeme od povodně), kdy půda neudrží obrovský nadbytek srážek, které napadnou během několika málo minut či hodin a voda i s částí ornice se údolnicemi valí k vesnicím. Zranitelné jsou právě období kolem setí v létě a na podzim po sklizni a také na jaře kolem setí kukuřic. V těchto fázích hospodářského roku a při rychlém spadu abnormálního množství srážek není možné vodu udržet ani na malých plochách. Sucho 2018 také ukázalo, že ani zatravnění nemusí být samo spásným řešením. Když by vloni náhle více zapršelo na vyprahlé a zvířaty udusané louky se slaboučkými porosty, tak ta voda také odtéče a vezme s sebou spoustu půdy. Musíme udělat maximum možného, ale i při maximální péči nás příroda někdy přemůže.

Občas můžeme slyšet, že prý velké podniky nepečují dobře o půdu, a že malí farmáři by o ni mohli pečovat lépe. Co si o tom myslíte?

To je až do nebe volající nesmysl. Osobně nerozděluji farmáře na velké a malé, ale na ty, co dělají svoji práci, včetně péče o krajinu, půdu a její budoucnost, dobře nebo špatně. Zkrátka jsou velké i malé farmy, které pečují skvěle a dělají 100 % a více a existuje i mnoho těch ostatních, co nedělají nic. Mnoho velkých farem obhospodařuje své území desítky let a nemají žádnou motivaci poskozovat si svůj grunt. Velké farmy mají odpovědnost vůči celé vesnici, zaměstnávají množství lidí, kteří zde žijí a také jsou i přímým vlastníkem půdy. Odhaduji, že velké farmy mají v republice ve svém vlastnictví 10-20 % obhospodařované půdy. U nás v Brništi je to mnohem více. Já jako sedlák, který půdu vlastní, nemám přeci absolutně žádnou motivaci si tu půdu znehodnocovat tím, že neprovedu všechna možná a myslitelná opatření proti erozi. Mnoho menších farem je ohroženo stárnutím farmářů, nemají nástupce a jsou také ekonomicky zranitelnější. Když se farmáři nedaří, musí začít šetřit a když není dostatečně chytrý a dobrý hospodář, tak může šetřit i na špatném místě. Třeba tím, že opustí živočišnou výrobu, která mu nevýdělavá, a pak nevyrábí krmiva pro zvířata a neprodukuje hnůj, který je třeba do půdy vracet. Většina velkých farem je ekonomicky silná, a může proto dlouhodobě investovat i do větší ochrany půdního fondu, držet zvířata i během krizí na cenách zemědělských komodit. Takže z hlediska péče o půdu, krajinu to dělítko běží jinde. Je to dělítko zodpovědnosti a strategické rozvahy. Buď jsem dobrý hospodář a myslím na budoucnost, nebo nejsem. Malý, střední, velký? To není tak podstatné.

Co jste tedy již v této věci udělali, co byste ještě realizovat chtěli a v jakém časovém horizontu?

Nejdůležitějším faktorem při zadržování vody v krajině je udržet a rozvíjet živočišnou výrobu. Ta u nás dělá až tři čtvrtiny naší produkce. Díky tomu máme dostatek organických hnojiv, a právě organika zajišťuje zúrodnění půdy, kdy se množství humusu v půdě zvyšuje. Díky tomu máme i rozmanitý osevní plán s potřebným střídáním plodin a využívání meziplodin. Důležitou roli hrají

i zatravněvací pásy kolem zranitelných půdních bloků, které na našich polnostech můžete vidět. Když jsme vybudovali areál koňských stezek (2014), rozdělili jsme některé půdní bloky a přerušili je pásy travin. Bohužel u kolegů, kteří provádějí orbu, přetrvává určitý zlozvyk „přiorávání“, a tak se nám některé pásy poněkud zmenšily. Proto do budoucna chceme oddělení půdních bloků podpořit stromořadími. Tak jako jsme to provedli vloni ve spolupráci s myslivci, kdy se osadilo více než kilometrové stromořadí mezi nově rozdělenými půdními bloky. Zmenšování půdních bloků tak, aby byly méně zranitelné je určitě jednou z cest, jak se více bránit erozi. Nemůže to ale zase zájít do extrémů, neboť bychom pak ztratili konkurenceschopnost. Velký potenciál pro zlepšení představují i tzv. pozemkové úpravy, o které jsme, pro katastry, kde hospodaříme, požádali již v roce 2011. Nyní probíhají v Kamenici u Zákup a Velenicích. Následovat budou asi od příštího roku i Brniště a Velký Grunov. V rámci pozemkových úprav můžeme spolu se státem a obcí vybudovat společná zařízení podporující zadržování vody v krajině a zabráňující erozi. Největším takovým projektem by mělo být obnovení suchých poldrů v Brništi a Velkém Grunově, které budou zadržovat vodu v období dešťů a pak ji postupně do krajiny uvolňovat. Určitě také přibudou další meze, remízky, stromořadí a podobně.

Pohlédneme trochu do budoucna. Čeho si ve vašem podniku ceníte a čeho byste chtěli v budoucnu dosáhnout?

Cením si šikovnosti našich lidí a toho, co zde vybudovali všichni naši předchůdci za těch skoro šedesát let. ZOD Brniště prošlo za posledních 10 let přerodem z tradičního zemědělského družstva na moderní a dynamickou společnost. A já bych ji chtěl dále posunout, z firmy náročné, spravedlivé a etickými principy řízené, na firmu téměř až rodinného typu. To znamená, že při zachování 100% náročnosti, více fungovat jako rodina, kde se můžeme jeden na druhého plně spolehnout, kde se plní perfektně úkoly a povinnosti nikoli ze strachu, že může přijít trest, ale proto, že to vyžaduje účel, pro který to všechno my a naši zaměstnanci děláme. Tím účelem jsou úrodná, dobře obhospodařovaná a krásná pole a zdravá, prosperující zvířata, která mají optimální životní podmínky. Dále bych chtěl, abychom si ještě více se zaměstnanci důvěřovali a mohli se o sebe opřít (například v těžkých životních situacích apod.). V této oblasti pro zaměstnance chystáme pro rok 2019 nový sociální a vzdělávací program v oblasti finančního zdraví, finančního a exekutivního poradenství a finanční asistence.

Děkuji za rozhovor, přeji Vám i celé firmě mnoho úspěchů

Za redakční radu Nina Vinšová

Další z firem, které bychom příště rádi oslovili, budou Partner in Pet Food CZ s.r.o., Apollo Metal s.r.o., GLASS - METAL, spol. s r.o., Samir Kysané Zeli s.r.o. a další.

Máte-li na některou z těchto firem otázku a chtěli byste na ni znát odpověď, předejte ji některému z členů redakční rady, na OÚ v Brništi, nebo pošlete na e-mail obec@brniste.cz.

Poděkování

Jak jistě víte, dne 11. 12. 2018 odešel na svou nejdelší cestu člověk, který byl dobrým manželem, otcem, dědou, bratrem či kamarádem a známým. Josef Tomek odešel v tichosti a v klidu. Byl pracovitý, vždy se snažil pomáhat a snad nikdy neřekl „ne“. Tímto chceme poděkovat myslivcům, kteří velkou měrou přispěli k důstojnosti posledního rozloučení a vzdali hold čestnou stráží. Za proslov děkujeme Pavlu Cihlářovi z rostlinné výroby ZOD, kde otec prožil celý svůj pracovní život.

Ještě jednou děkuje rodina Tomkova

Poděkování

Děkuji starostovi, panu Vinšovi a hasičskému sboru v Brništi za zajištění bezpečného pohřebního průvodu při posledním rozloučení s mojí milovanou ženou, paní Hanou Matysovou. Také děkuji všem našim spoluobčanům, kteří se s ní přišli naposledy rozloučit do sborového domu Bratrské jednoty baptistů - Oáza (kde byla mnoho let členem tohoto sboru) a pak ji doprovodili na brnišťský hřbitov. Všechny Vás, kdo jste ji znali, měla moc ráda a v Brništi se jí těch 50 let dobře žilo...

Blahoslav Matys, manžel

Dění v naší mateřské škole

Čas utíká jak voda a už je tu zase nový rok. Ten starý nám přinesl mnoho nového. Noví kamarádi, které jsme v září přivítali, jsou už ve školce jako doma a všichni jsme vyrazili za spoustou zážitků. Naučili jsme se spoustu nových básniček, písniček, tanečků. Prošli jsme stezku „Sochy ve skalách“, a všem se nám tam moc líbilo. Také jsme si vyšlápli Hastrmanskou stezkou a pravidelně navštěvujeme místní ekocentrum. Pouštěli jsme draky a poznali, jakou sílu má vítr. Naši školku navštívil kouzelník Valdiny, bylo to krásné a veselé představení.

V listopadu nás pozvali policisté do Stráže pod Ralskem, abychom se podívali, jak funguje tato složka IZS. Kdo chtěl, vyzkoušel si, jak se dělají otisky prstů a jak to vypadá v cele předběžného zadržení. Pod dohledem a za pomoci policistů si děti vyzkoušely vystřelit ze vzduchovky. Největším zážitkem bylo vyzkoušet si obušek a vidět, jak policisté provádí zatýkání pachatele.

V prosinci se již podruhé uskutečnilo tvoření rodičů s dětmi. Pekli jsme perníčky a maminky si mohly vyrobit věnce na dveře a pan

Jeřábek s dětmi ustrojil vánoční stromeček. 5. prosince do školky přiběhli tři čerti a Mikuláš. Čertů se vůbec nebojíme, a tak si každý odnesl balíček, který nám sponzorským darem věnovala firma Apollo Metal - moc děkujeme. 11. prosince jsme tradičně uspořádali vánoční besídku na sále KD. Vždy nás potěší, kolik z vás se na děti přijde podívat. Děti se na vystoupení moc těšily. A pak už do školky přišel Ježíšek, který nám přinesl spoustu krásných dáreků (za sponzorský dar děkujeme firmě Elektrosever pana Michalského). Do školky přijela paní Čemusová s hudebním divadlem a představením Putování za betlémskou hvězdou. Společně s dětmi jsme napekli cukroví, abychom si užili tu vánoční vůni a atmosféru. Pan Novák nám již tradičně ukázal živé kapry. Poslední pátek před Vánoci začali naši předškoláci jezdit na plavání do bazénu ve Stráži pod Ralskem. Brzy už z nich určitě budou parádní plaváčky. Skončil starý rok a my se teď všichni těšíme, co hezkého a dobrodružného nám přinese ten nový.

Kolektiv MŠ

Projektový týden

V týdnu od 10. 12. do 14. 12. u nás ve škole proběhly vánoční dílničky od Ekocentra Brniště. Byli jsme rozděleni do skupin, které jsme si vylosovali podle barev. Všechny skupiny měly každý den něco jiného. Střídali jsme se při muziko-terapii, divadelnictví, výtvarnictví, kavárénství, pletení košíků, chovu dobytka a aranžování. Všechny dílničky se nám moc líbily. Děkujeme!

*Jaruška Kovářová
a Adélka Podzemská – 5. třída*

V prosinci proběhl v ZŠ a MŠ Brniště týden s rodilou mluvčí Karen, který se dětem moc líbil a během kterého se zdokonalovaly v angličtině. Určitě se těšíme na další spolupráci.

ZÁPIS DO 1. TŘÍDY

Na děti do 1. třídy se budeme těšit při zápisu **16. dubna 2019.**

Přijďte do knihovny

Knihovna ve Velkém Grunově je otevřena každé pondělí od 16:00 do 18:00 hodin mimo státní svátky a prázdniny. Knihovnu navštěvuje 19 čtenářů, z toho 8 dospělých a 11 dětí. Děti se zde pravidelně scházejí, hrají hry, o Velikonocích malují vajíčka, pořádají si své besídky. V knihovně je možné bezplatně využít internet. Knihovna je zavázána 3x až 4x ročně novými knihami z Městské knihovny Česká Lípa. Obec Brniště každoročně pořizuje nové knihy, které jsou umístěny do naší knihovny. Roční poplatek činí 50,- Kč pro dospělého a 30,- Kč pro děti a důchodce. Přijďte navštívit naši knihovnu, vybrat si knihu či si jen popovídat. Těšíme se na Vaši návštěvu.

Knihovnice Anna Šamajová a spol.

Grunováček

Vždy ve středu se malé i větší děti nemohou dočkat, až začne Grunováček. Sejdou se většinou v počtu kolem dvaceti v bývalé družině u grunovské školy a věnují se tvořivým, pohybovým a hudebním aktivitám pod vedením M. Nekolové a I. Lencové. Děti se na svoji Marušku a Ivu vždy těší a zvědavě čekají, co pro ně vymyslí za program. Z každého setkání si odnesou krás-

ný výrobek a plno zážitků se svými kamarády. Je obdivuhodné, že se v dnešní době najdou lidé, kteří se nezištně v rámci svého volného času starají o skupinu malých divochů. Proto bych jim jménem všech rodičů chtěla poděkovat za jejich obětavou činnost.

D. Gottfriedová

Cvičení pro ženy z okolí

Již patnáctou sezónu se schází dvakrát týdně na sále ve Velkém Grunově ženy, které chtějí udělat něco pro své zdraví a fyzickou kondici. V úterý a ve čtvrtek se hodinu věnují aerobnímu cvičení a posilování pod vedením cvičitelek. Každá lekce je jiná, protože jsou ke cvičení využívány různé pomůcky a cvičitelky se snaží vyhledávat stále novou inspiraci, což je stojí mnoho úsilí i času. Lekci se v průměru účastní 12 žen různého věku (od maminek na mateřské dovolené až po babičky). Starší účastnice oceňují zejména rehabilitační cviky a ty mladší zase dynamičnost sestav. Nové členky jsou vždy vlídně přivítány a poté záleží jen na jejich vůli a vytrvalosti, zda ve cvičení vydrží. Závěrem už jen zbývá dodat, že by bylo pěkné, kdyby se účast ještě zvýšila. A proto neváhejte! Přijďte to alespoň vyzkoušet!

Ženy ze cvičení

Cvičíme s radostí

**v úterý a ve čtvrtek od 17.30 hod.
v KD Velký Grunov (vchod zadem).**

30 minut aerobik, 20 minut posilování a 10 minut protažení. Používáme bosu, overbally, flexi bary, velké míče, gummy a další. Těšíme se na vás!

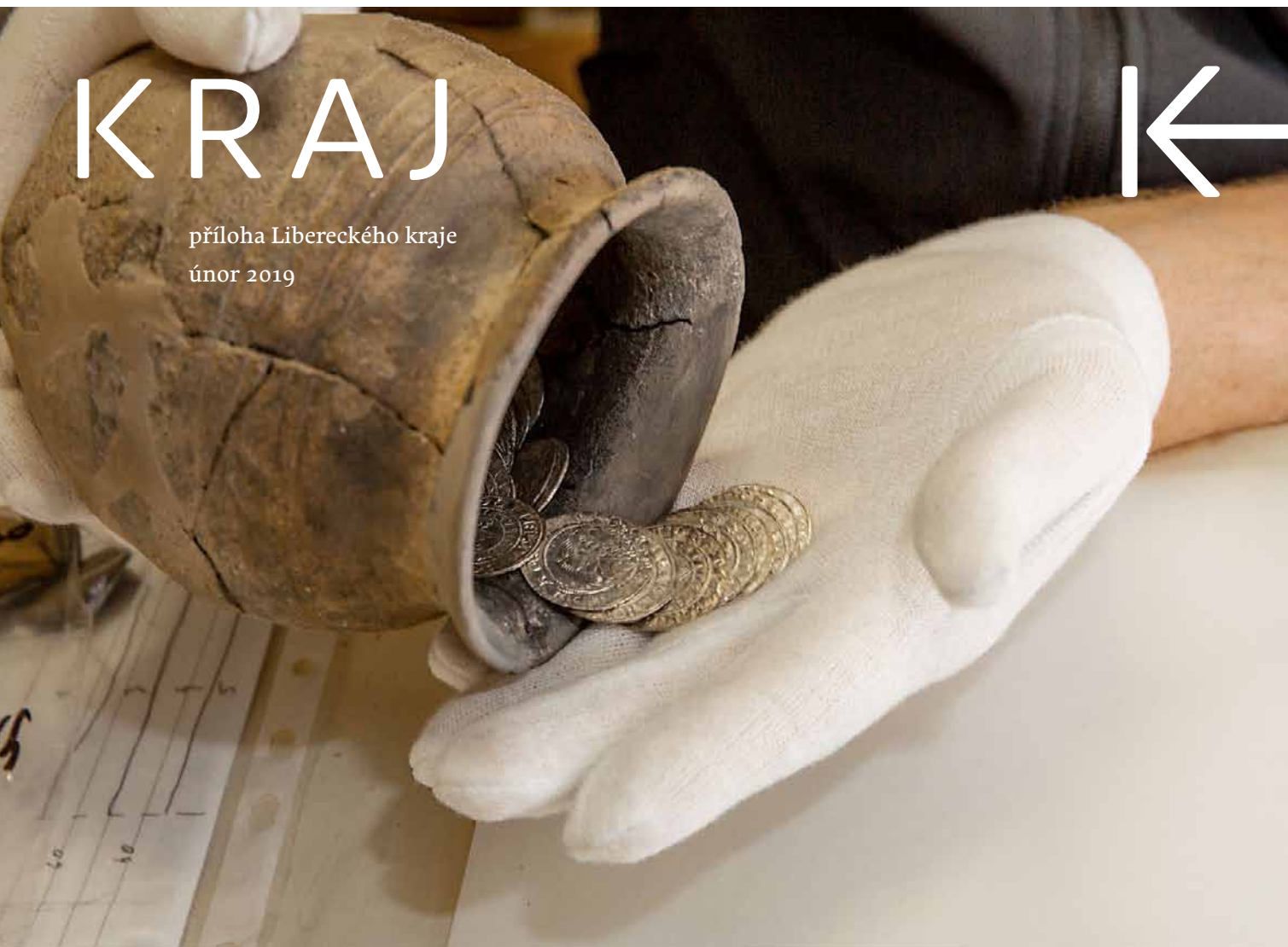
Za dlouholetý tým Marcela Herbstová a Dáša Gottfriedová

DĚTSKÝ MAŠKARNÍ BÁL

SOBOTA 23. 2. 2019

od 13 hodin

KD Velký Grunov

UDÁLOST MĚSÍCE

POKLADY PODZEMÍ

Deset let archeologických objevů v Pojizeří mapuje výstava v Muzeu Českého ráje v Turnově – Poklady podzemí. Návštěvníci si mohou prohlédnout pražské groše z Vysokého nad Jizerou nebo mince nalezené v Roztokách u Jilemnice, dále unikátní soubor kovových předmětů Keltů a Germánů z Čertovy ruky. Nechybí ani prezentace nečekaného objevu v Jilemnici – gotického kostela sv. Alžběty. Výstava potrvá do 31. března 2019.

Jedním z vystavených artefaktů je „Vysocký poklad“. Jeho nález popsal Jan Prostředník, archeolog turnovského muzea, takto: „V pátek 10. srpna oznámil a následně i předal do Muzea Českého ráje v Turnově poctivý nálezce soubor 159 pražských grošů a zlomky keramické nádoby, které týž den v dopoledních hodinách objevil v lese na Kamenci mezi Jabloncem nad Jizerou a Vysokým nad Jizerou. Mince a zlomky keramiky se nacházely ve svahu v úrovni lesní hrabanky a zasahovaly asi 30 cm pod stávající povrch. Následně provedli archeologové z turnovského muzea v místě nálezu záchranný výzkum, který byl doplněn o průzkum za pomoci detektoru kovů.“

Mince původní majitel uschoval do keramické nádoby a zasypal je zeminou. Archeologický tým turnovského muzea následně objevil ještě zlomky z hrdla nádoby ve výduti ve svahu pod jamkou, kde byla nádoba s mincemi ukryta. K odkrytí „pokladu“ napomohla zřejmě erozní činnost. Mince byly rozptýleny po svahu v délce téměř půl metru. Eroze byla patrná také

na zlomcích keramické misky, pouze střepy na dně jámy si zachovaly původní nepoškozený povrch. Archeologové našli na místě nálezu ještě jednu minci. Celkem se tedy jedná o nález 41 grošů Václava II. a 119 grošů Jana Lucemburského. Podle odborníků mince zřejmě nebyly dlouho v oběhu, protože řada z nich má zachovaný i mincovní lesk. Do země byly uschovány kolem roku 1330. Nedaleko od místa nálezu vedla důležitá obchodní stezka, která dále pokračovala kolem Růženčiny zahrádky a pramenů Labe do Slezska. Všechny nalezené mince byly předány k základní konzervaci restaurátorům ze SUPŠS a VOŠ v Turnově a o jejich odborné posouzení se pak postarali numismatici z Národního muzea. Rukama restaurátorů prošla i keramická nádoba. Groše jsou podle platné legislativy majetkem Libereckého kraje a nálezce, který si přál zůstat v utajení, byl odměněn. ←

Text: Květa Šírová

Foto: Bohumil Jakoubě

NA KRAJI

PRVNÍ OBČÁNCI ROKU 2019

LIBERECKÉHO KRAJE

První dítě v Libereckém kraji se na Nový rok narodilo v České Lípě. Malá Nina přišla na svět v 1.42 hod. Vážila 1850 gramů a měřila 41 cm. Ona i její maminka Veronika z nedaleké obce Slunečná na Novoborsku jsou zdravé a v pořádku. První chlapeček roku 2019 v Libereckém kraji se narodil až v 4.19 hod. v Jilemnici. Jmenuje se Jakub a spolu s maminkou Kateřinou z Jablonce nad Jizerou se těší dobrému zdraví. Oběma dětem popřál hejtnman Libereckého kraje

Prvním miminkem letošního roku narozeným v Libereckém kraji je holčička Nina.

Prvním chlapečkem letošního roku narozeným v Libereckém kraji je Jakub.

Martin Půta a daroval jim pamětní zlatý dukát s rytím věnováním. Maminkám předal tradičně dárkový šek na 5000 korun a květiny. Mezi gratulanty byl také Ondřej Kout, zástupce hradeckého výrobce hygienických potřeb Drylock, v dárkovém balení předal oběma maminkám zásobu plenek na celý rok, tedy v symbolickém počtu 2019 kusů.

PŘIHLASTE SVOU NEMOVITOST DO SOUTĚŽE PAMÁTKA ROKU LK

Liberecký kraj vyhláší již 4. ročník soutěže Památka roku Libereckého kraje, jejímž záměrem je poukázat na ojedinělé historické stavby v našem regionu. Na území Libereckého kraje se nachází 2248 nemovitých kulturních památek, z nichž je celkem

39 na Seznamu ohrožených nemovitých kulturních památek. Podmínkou účasti v soutěži je dokončení obnovy nemovité kulturní památky v kalendářním roce, za nějž je cena udělována, a zároveň musí být dodržen minimální vlastní podíl vlastníka na realizované obnově ve výši 50 000 Kč, přičemž památka může být opravena na etapy, avšak minimální vlastní podíl musí být pro daný kalendářní rok ve výši 50 000 Kč dodržen.

Příjem elektronických přihlášek je předpokládán od 1. února 2019 do 30. dubna 2019. Na vítězné památce bude umístěna pamětní deska a vlastník objektu obdrží 50 000 Kč. Zasláné přihlášky zhodnotí šestičlenná odborná komise, která bude posuzovat jak kvalitu projektu obnovy a jeho citlivost vůči kulturní památce, tak i provedení obnovy.

POSÍLENÍ SPOJŮ PRO MILOVNÍKY ZIMNÍCH SPORTŮ

V aktuální zimní sezóně mohou cestující využívat vlaky linek L1 z Liberce do Harrachova a také do Polska, kde je až do března rozšířena nabídka sezónních spojů. Vlaky linek L6, L61 a L62 z Liberce ve směru do Frýdlantského výběžku vám usnadní dostupnost Oldřichovského sedla, Hejnic nebo Jindřichovic pod Smrkem. Nelze opomenout spojení z Turnova do Tanvaldu, kde však cestující musí u vybraných spojů počítat s přestupem v Železném Brodě. Pozadu nezůstává ani síť autobusových linek. Mezi nejvýznamnější patří SKIBUS – linka 145 z Liberce do Bedřichova a Hrabětic, 650 z Frýdlantu na Smědavu, 947 z Jilemnice do Horních Míseček nebo 949 z Jilemnice do Vrchlabí. Informace nejen o těchto, ale i mnoha dalších zimních spojkách do Jizerských hor a západních Krkonoš najdete na webových stránkách organizátora dopravy v kraji na www.iidol.cz v sekci sezónní linky nebo na Facebooku [@idollk](https://www.facebook.com/idollk).

JIZERSKÁ 50 STARTUJE DRUHÝ ÚNOROVÝ VÍKEND

Již 52. ročník nejslavnějšího běžeckého závodu České republiky Jizerská padesátka se poběží o víkendu 8.–10. února. Tradiční sportovní událost i v letošním roce podpoří Liberecký kraj jako jednu z patnácti nejvýznamnějších sportovních a společenských akcí v kraji. Hlavní závod ČEZ Jizerská padesátka startuje v neděli 10. února v 9 hodin. Více informací o dalších závodech a doprovodném programu najdete na www.jiz50.cz. ←

KRAJŠTÍ ZASTUPITELÉ

K VĚCI

Jaký poklad byste chtěli najít?

JAROMÍR DVOŘÁK (SLK)

Nikdy jsem na poklady moc nevěřil a myslím si, že tím největším pokladem jsou lidé, kteří mě obklopují. Jednoduše jsem měl štěstí na rodiče, bráchu, manželku, děti, ... Mnozí už bohužel nejsou, ale věřím, že „poklady“ v podobě pozitivně smýšlejících lidí ještě potkám.

ROBERT GAMBA (ANO 2011)

Už jsem našel. Mám hodnou a hezkou ženu, zdravé tři samostatné děti, stejný počet vnoučat, tři skvělé „skorosnacky“, dobrou práci a zdraví mi taky slouží. Tak co si víc mohu přát?

JAROMÍR BAXA (ZPLK)

Co potřebuji, to mám, a co nemám, to nepotřebuji.

DAN RAMZER (ODS)

Poklad, který vykoupí lidskou hloupost a malost.

PAVEL SVOBODA (ČSSD)

Pokladem, který by mne nejvíc potěšil, by bylo pevné zdraví pro sebe a mé blízké. Zdraví je v životě to nejdůležitější. Za žádně peníze si je nekoupíte.

RADOVAN VÍCH (SPD-SPO)

Na našem území by to byl nález pražských grošů z doby vlády králů Václava II. a Jana Lucemburského. V zahraničí potom při mořském hlubinném potápění jsou možnosti mnohem větší.

JAN DVOŘÁK (KSČM)

Ano, chtěl, už jen pro pocit z objevení něčeho vzácného a skrytého. Vážím si všech, kteří nálezy pokladů nahlásí a k takovému objevitelům by se měl stát chovat mnohem vstřícněji. ←

Další názory zastupitelů si můžete přečíst na liberecky-kraj.kraj-lbc.cz/zastupitelstvo

1 | Jan Prostředník při práci s historickými artefakty.

Foto: Bohumil Jakoubě.

2 | Práce archeologa obnáší i výzkum v terénu.

Foto: archiv Jana Prostředníka.

OSOBNOST KRAJE

JAN PROSTŘEDNÍK

Archeolog, zástupce ředitelky a vedoucí pracovník Muzea Českého ráje v Turnově. Kurátor archeologických sbírkových fondů i nalezených „pokladů“. Stál u mnoha projektů objevování historie, věnuje se přípravě publikací a výstav, jako je například představení vysockého pokladu.

Jste archeolog, v čem přesně spočívá vaše práce? Pohybujete se i v terénu?

Práce archeologa primárně nespočívá v provádění archeologických výzkumů, ale naopak ve snaze jím předcházet, resp. předcházet poškozování historických terénů, které obsahují movité archeologické nálezy. Proto se snažíme na archeologických lokalitách omezovat pokud možno na minimum rozsah výkopových prací pro potřeby staveb. Pokud není zbytí, jsme nuceni přistoupit k vlastnímu archeologickému výzkumu, v lepším případě v předstihu před stavbou, v tom horším v součinnosti s ní. K terénnímu výzkumu je třeba přistupovat zodpovědně, protože tím, že prozkoumáme konkrétní nálezovou situaci, tak ji také jednou pro vždy zničíme. Proto je třeba získat z kontextu, v jakém jsou archeologické nálezy deponovány, maximum informací. Spolupracujeme proto s odborníky ze širokého spektra přírodních věd. Po práci v terénu nastává fáze analytická a laboratorní, kdy jsou analyzovány jednotlivé předměty (artefakty a ekofakty), jsou laboratorně ošetřovány, konzervovány a případně i restaurovány. Poslední fází archeologického výzkumu je vyhotovení komplexní nálezové zprávy (a dále samozřejmě zpřístupnění výsledků veřejnosti laické i odborné).

Co je v dnešní době vlastně „poklad“?

Názor na poklad se samozřejmě v rámci malých i velkých dějin lišil. Pokladem může být cokoliv v dané chvíli cenného: pro trosečníka krabička zápalek, pro vojáka na frontě II. světové války ampule penicilinu. Ale máme-li se bavit o pokladu pohledem

archeologa, tak ten jej označí za soubor předmětů, který kdosi ukryl a již nevyzvedl. Archeologové proto spíše než poklad užívají označení depot. Za poklad můžeme bezesporu označit ten aktuálně popisovaný, tedy soubor stříbrných mincí – pražských grošů Václava II. a Jana Lucemburského –, které byly v srpnu loňského roku náhodně nalezeny nedaleko horní stanice lyžařského vleku Kamenec nad Jabloncem nad Jizerou. Na území naší republiky je evidováno více než 900 takovýchto depotů/pokladů a tento „vysocký“ k nim rozhodně patří.

Turnovské muzeum je v objevování „depotů“ velmi úspěšné. Jaké vzácnosti jste, kromě vysockého podkladu, našli?

Začnu od konce...co je poklad pro jednoho, nemusí být nutně pokladem pro jiného... Archeolog se může radovat kupříkladu z výplně odpadní jímky, která se bez ohledu na nevábny obsah může stát učiněným pokladem. Ale Vy se pochopitelně ptáte na „vzácnosti“ obecné. Máme skutečně unikátní kolekci kovových předmětů z pro mě nejkrásnější archeologické lokality – ze skalního bradla Čertova ruka v hruboskalském skalním městě. Při systematickém archeologickém výzkumu jsme odsud získali soubor luxusních artefaktů z doby stěhování národů s proveniencí z celé soudobé Evropy. Za další „vzácnost“ lze pokládat i další poklad mincí z Roztok u Jilemnice, z pohledu archeologa poměrně mladý, ale o to zajímavější.

Když někdo najde „poklad“, co by měl udělat a náleží mu nějaká odměna?

Naprosto ideální je nehrát si na „Indianu Jonese“ a nesnažit se takový předmět či soubor předmětů ze země vykopat sám. Nejlepším řešením je se okamžitě ozvat příslušnému archeologickému pracovišti. A věřte mi, neznám žádného archeologa, který by se urychleně na místo nálezu nepřijel podívat

a nezajistil všechny náležitosti s objevem „pokladu“ spojené (archeologický výzkum *in situ*, dokumentaci, vyzvednutí, konzervaci atd.). Nálezci pochopitelně náleží odměna, která se vypočítává z kulturně historické hodnoty nálezu, již určí znalec ve znaleckém posudku. Podle platné legislativy má nálezce nárok na odměnu ve výši 10 % z kulturně-historické hodnoty, ale vlastník „pokladu“ (v našem případě Liberecký kraj) může tuto částku významně navýšit.

Jaké další překvapení v roce 2019 čeká návštěvníky turnovského muzea?

Turnovské muzeum připravilo na rok 2019 velmi pestrou kolekci akcí a výstav (kompletní přehled na www.muzeum-turnov.cz). Kupříkladu tradiční akce na Dlaskově statku – Masopust, Velikonoce, Posvícení; v muzeu Staročeské řemeslnické trhy, slavnostní otevření horolezecké expozice. Z výstav jen namátkou – výstava k 20. výročí úmrtí významného malíře Jaroslava Klápště (léto), mezinárodní výstavní projekt Keramika Bolesławiec (podzim), ReGenerace 4 – čtvrté pokračování úspěšné řady výstav turnovských šperkařů a hostů (podzim–zima). Ale první výstavní projekt čeká návštěvníky již lednu. Až do konce března si budou moci prohlédnout výsledky práce turnovských archeologů za uplynulé desetiletí. Vedle asi největších „taháků“, kterými jsou poklad pražských grošů z Vysokého nad Jizerou i druhý mincovní depot z Roztok u Jilemnice, uvidí návštěvníci unikátní soubor kovových předmětů Keltů a Germánů z Čertovy ruky. A pochopitelně nemůže chybět ani prezentace nečekaného objevu v Jilemnici – gotického kostela sv. Alžběty, za který jsme byli Národním památkovým ústavem v roce 2017 navrženi na cenu Patrimonium pro futuro.

Autorka rozhovoru: Květa Šírová

1

KRAJEM

ČESKÝ GRANÁT

Je rudý jako krev, plný tajemství, vášně a magických účinků. Mezi ostatními granáty, těženými v mnoha lokalitách na světě, má stejně unikátní postavení jako kolumbijský smaragd mezi smaragdy nebo barmský rubín mezi rubíny.

Český granát, neboli pyrop, je minerál ze skupiny granátů. Složením je to hořečnatohlinitý křemičitan s příměsí chromu, díky němuž má ohnivě červenou barvu, která ho odlišuje od pyropů těžených ve světě. V drahokamové kvalitě se těží pouze na českých nalezištích. Proto jsou ohnivě červené pyropy z Čech označovány názvem český granát. Pyropy vznikly v matečné hornině za obrovských teplot a tlaků v hlubinách pod zemskou kůrou a sopečná činnost je vynesla na povrch, kde se vlivem eroze ukládaly do tzv. pyroponosných štěrků.

Známa naleziště pyropů se nacházejí v Českém středohoří, kde se těží dodnes. Z dochovaných záznamů se granáty nejprve sbíraly na polích a rýžovaly z nánosů potoků. Později se začaly těžit ze svahových štěrků. Až po roce 1959 se přistoupilo k tzv. blokovému způsobu dobývání. V současné době má práva na těžbu českých granátů u Podsedic Granát, družstvo umělecké výroby, Turnov, kde pro svoji potřebu surové české granáty těží. Na pronajatých polích se systematicky vybírají vrstvy pyroponosných štěrků a vytěžený materiál se zpracovává v úpravně. Zde se pomocí síťových třídičů a bubnové pračky

čistí a třídí. Na konci celého procesu zůstane v sazečkách tzv. koncentrát – štěrk s vysokým podílem českých granátů. Zkušení brusíři družstva Granát Turnov jim dají tvar a vdechnou jiskru. Zlatníci zasadí do zlata a stříbra.

Každý šperk je opuncován výrobní značkou s písmenem G a nese certifikát, že je osázen českými granáty z nalezišť v ČR. Granát, družstvo umělecké výroby, Turnov, je největší světový výrobce zlatých a stříbrných šperků s českým granátem. Vzniklo sjednocením menších zlatnických firem v roce 1953. Držení ochranné známky a označení původu „český granát“ a „český granátový šperk“ a registrace u puncovního úřadu jsou nejvyšší garancí pravosti užívaných drahých kovů a kamenů.

Společnost vlastní síť sedmi maloobchodních prodejen, v tuzemsku i v zahraničí má množství velkoobchodních partnerů. Také spolupracuje s mnoha státními institucemi na návrhu a výrobě reprezentativních státních darů, protože šperk s českým granátem je vnímán jako symbol České republiky. Obdrželi jej již panovníci, hlavy států a významné osobnosti. Pro zahraniční turisty je to oblíbený a výjimečný dar. Na náměstí Českého ráje v Turnově je v zákaznickém centru otevřená expozice o výrobě a historii družstva umělecké výroby Granát Turnov. Více informací najdete na www.granat.cz. ←

Text: Květa Šírová

- 1 | Podle legendy si Český granát do mečů nechávali zakovat rytíři, aby je ochraňoval. Foto: archiv Granát Turnov.
- 2 | V Galerii Granát na náměstí Českého ráje v Turnově si návštěvníci mohou výrobu šperku vyzkoušet. Foto: P. Matys.
- 3 | Vytěžené kameny se před opracováním musí roztřídit. Foto: archiv Granát Turnov.
- 4 | Zasazování opracovaných českých granátů do kovových šperků. Foto: archiv Granát Turnov.
- 5 | Těžba českého granátu u Podsedic v Českém středohoří. Foto: V. Motyčka.

2

3

4

5

KRAJ. Příloha Libereckého kraje. Vychází 11× ročně.

Vydává Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2. IČ: 70891508. Ev. č.: MK ČR E 21924. Redakční radu tvoří nominovaní zástupci zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK, předsedkyní je Květa Šírová. Redakce: media@kraj-lbc.cz, tel: +420 485 226 111.

Číslo 2/2019 vyšlo 1. února 2019, uzávěrka byla 15. ledna 2018.

magazin.kraj-lbc.cz www.facebook.com/krajlk

**Liberecký
kraj**

Vítej, Advente!

Na neděli 2. 12. 2018 jsme se těšili asi všichni, oficiálně nastal čas adventu, poprvé se zapalovala svíčka na našich věncích, ve většině domácností byla cítit začínající vánoční atmosféra. Pro někoho začal hon za tím, co ještě nestihl a rád by měl na Štědrý den splněno, ať úklid, cukroví, pracovní povinnosti nebo dárečky.

My Luhováci jsme tento čas pojali po svém, sešli jsme se ve společenské místnosti, s dětičkami jsme zdobili perníčky, tvořili vánoční ozdoby, jak domů pro radost maminkám, babičkám, tak na ozdobení naší jedličky před bývalým obchodem. Dětská tvořivost a fantazie je originální, všichni do toho dali kus sebe, a tak byste na našem stromku nenašli dvě stejné ozdoby. Užili

jste si to a myslím, že všechny děti, co dorazily, odcházely spokojené.

Na závěr jsme měli v plánu rozsvítit venku nazdobený stromček, zazpívat si koledy, ale počasí mělo úplně jiné plány. Osvětlení klaplo, stromček svítil, jen technika nám trochu stávkovala. Ani se ji nedivím, komu by se chtělo v tom nečase podávat výkony. Navíc když kapky deště, co kapky, úplně provazy deště, přehlušily všechno a nás zúčastněné po chvíli zahaly zpět do tepla. Jediné, komu počasí vůbec nevadilo, byly dovádějící děti. Voda pro ně byla super zábavou. Inu, nemůže vyjít vše na jedničku, o to více se připravíme na rok příští.

Nina Vinšová

Silvestrovský gulášek 2018

Venku bylo krásně, polojasný den, teplota na to, že byl prosinec, tomu vůbec neodpovídala, úplně to lákalo ven. Navíc byl silvestr, poslední možnost vidět své přátele a známé ve starém roce.

Pro někoho se to již stává tradicí, pro někoho to byla premiéra, přesto vás na 3. ročník silvestrovského gulášku dorazilo opravdu hodně, opět o něco více než v roce minulém, a my si toho nesmírně vážíme.

Pochutnat jste si mohli již tradičně na vepřovém gulášku, svařáčku, ale i netradičních koblihách od našich holandských sousedů. Asi chutnalo, nezbyla ani kapka, ani drobeček :-).

Na závěr došlo i na zpěv a tanec, které byly příjemným zpestřením, zakončením a zároveň výbornou přípravou pro nadcházející večer.

Věřím, že jste se všichni skvěle bavili, že se vám v naší společnosti líbilo stejně jako nám. Děkujeme, že jste dorazili.

Nina Vinšová

Ohlédnutí za rokem 2018 v MS Diana Brniště

Do nového roku 2019 by vám chtělo MS Diana Brniště především popřát hodně zdraví, štěstí, lásky, a aby vás příroda těšila tak jako nás. Dovolte mi však ohlédnutí za rokem loňským, neboť na konané akce byl velmi bohatý.

Začátkem roku v měsíci lednu naše sdružení zasvětilo přípravě mysliveckého plesu s bohatou tombolou, který se konal v únoru. V únoru se také konala tradiční členská schůze, kde proběhlo vyhodnocení uplynulého roku. Na rybník, který máme od obce Brniště v pronájmu, jsme umístili budky na zamrzlou plochu rybníka pro zahníždění divokých kachen.

První dubnovou sobotu jsme se sešli na rybníku na brigádě. Proběhla každoroční jarní údržba hrází, přítoku a odtoku vody a příprava zázemí pro každoroční akci „Otvírání stezky hastrmanů“ pořádané Podralským nadačním fondem Brniště. V druhé polovině měsíce naši členové odpracovali několik brigád pro ZOD Brniště, které spočívaly ve sběru kamene na polích. Květen je tradiční měsíc pro zahájení lovu srnce obecného, ale pro nás myslivce je to i měsíc ochrany jeho mláďat – srnčat, aby při seči luk nedocházelo k úbytku těchto mláďat. Ochrana spočívá v instalaci plašicích zařízení na louky před sečí, kde dosahujeme velice dobrých výsledků při záchraně. V tomto měsíci také každoročně pomyslně otvíráme rybářskou sezónu na pronajatém rybníku formou rybářských závodů s občerstvením a vyhodnocením. Dne 12. 5. 2018 proběhla již poněkoličká dětská soutěž „O zlatou srnčí trofej“. Naše sdružení je hlavním garantem soutěže okresního kola pod záštitou OMS Česká Lípa.

Měsíc myslivosti připadá na měsíc červen. V tomto období probíhala brigáda konaná pro údržbu naší myslivecké chaty a jejího blízkého okolí. Dále probíhaly práce v podobě opravy přípravy tzv. vypouštěcí voliery na rybníku pro odchov divokých kachen. V tomto měsíci jsme se sešli se členy na slavnostní členské schůzi s posezením a opékáním. V červenci jsme se zabývali přípravou a organizací na akci „Den spolků“ v obci Brniště. Na několika brigádách se vyrábělo zbrusu nové zařízení (krmelec, voliera pro bažanty, zásyp pro drobnou zvěř, kazatelna – vše pro živé ukázky). To vše jste mohli, milí

spoluobčané, spatřit na této akci a také se blíže seznámit s naší činností a historií našeho spolku.

Letní sezónu jsme završili přípravou a účastí na nejvyšší kynologické soutěži „Memoriál Richarda Knolla“ konaný v Zákupích a pořádaný OMS Českou Lípou ve dnech 24. – 26. 8. 2018.

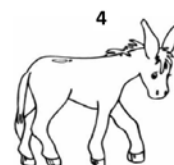
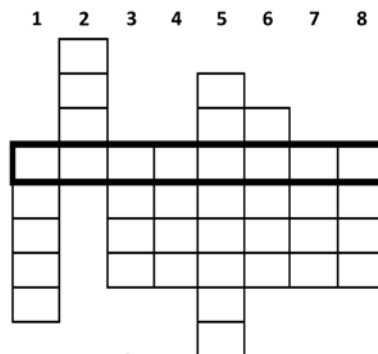
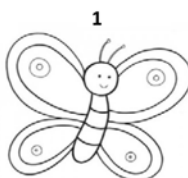
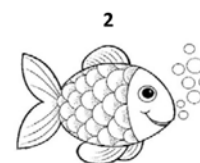
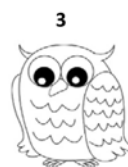
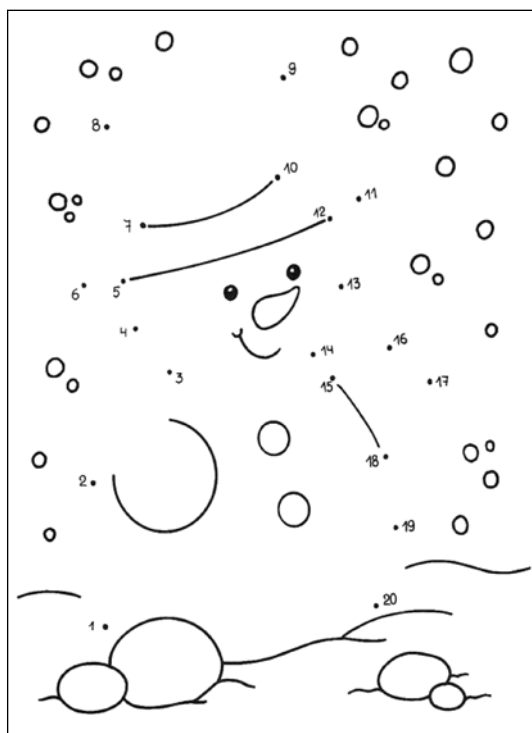
V září následovaly opravy mysliveckého zařízení v naší honitbě pro hlavní mysliveckou sezónu. V tento čas byla také zahájena sezóna lovu divokých kachen s posezením na rybníku. V tuto dobu začíná myslivcům také povinnost zakrmovat volně žijící zvěř, a to v podobě pravidelných zákrmů krmelců. Myslivec není jen lovcem, ale také ochráncem.

V listopadu jste se mohli zúčastnit společně s námi výsadby nové aleje. Tato akce se konala 17. 11. 2018 s názvem „Sto stromů pro republiku“. Předcházela jí brigáda pro přípravu tzv. opěrné tyčoviny, kterou sponzorsky zaštitily Lesy ČR, dále se podílelo ZOD Brniště i obec Brniště. Tato akce byla velmi úspěšná a s výsadbou a údržbou přírody v naší honitbě hodláme pokračovat i v tomto roce. To je naše novoroční předsevzetí.

V prosinci náš rok vrcholil dne 26. 12. tzv. Štěpánskou nahaňkou na černou zvěř s posezením na myslivecké chatě.

Činností v roce 2018 nebylo málo. Každý z myslivců měl mračky povinností. Odměnou jsou úlovky a také naše prosperující honitba. Proto MS Diana Brniště přeji nadále hojné lesy, bujnou přírodu, pracovitě členy, neboť matka příroda nám vždy ať už v dobrém, či zlém oplátí. Myslivosti zdar!

*Za MS Diana Brniště
Mgr. Klára Kasper*

Sněhulák

Sněhulák je panáček,
má na hlavě plecháček.

Místo očí uhlíky
a až dolů knoflíky.

Chodí, chodí bos,
má červený nos.

Masopust

Trubka trúbí, vytrúbí,
s bubínkem nám oznamuje,
masopust zas přišel k nám,
ten ráj masek dobře znám.
Medvěd s dětmi radost mají,
muzikanti k tanci hrají.

YMCA Sever v Brništi v roce 2018

Vykročili jsme do nového roku 2019, a tak všichni hodnotíme rok předešlý a sprádáme plány na rok započatý.

Naše sdružení YMCA Sever má za sebou první rok samostatného fungování. Jsem rád, že s plným nasazením a obětavostí zvládly naše předsedkyně Hana Kucová a hospodárka Ester Jiroutová všechnu úředníčinu, a i přes náročnost papírování se mohly rozjíždět nové aktivity.

V naší skupině Brniště máme 9 činných členů, kteří tvoří plány a směřování našich aktivit, a 36 běžných členů, kteří se jich účastní a jinak podporují společné akce.

V roce 2018 se osvědčilo vytrvat v pokračování **Baby klubu**, kdy si tuto aktivitu oblíbilo ještě více maminek s dětmi (průměrná účast 8–10 návštěvníků). Klub se scházel k tvoření, hra-

ni, „klábosení“ každou středu v zapůjčených prostorách Oázy, tu a tam vyrazil na výlet a v předvánoční době se také pod vedením Anny Kouřimské uskutečnila **Výroba adventních věnců** s účastí 19 tvořících.

Druhou pravidelnou aktivitou byl **YMCA SKAUT** (kde se nás aktuálně schází 20). I v minulém roce nové děti přicházely a odcházely, aby si vyzkoušely, jaké to je přežívat v přírodě, ale i v civilizaci. Jsem rád, že se nám podařilo vytvořit dvě družiny: Prvosenky a Jeleny. Scházeli jsme se nejen každé pondělí, ale i jednou měsíčně na výpravy, víkendovky, brigády, přespávačky, ke stavění máje, atd. O prázdninách jsme uspořádali náš již druhý skautský tábor. Letos jsme se také pustili do celoroční hry Zlatá horečka, která vyvrcholí o prázdninách v Dawsonu na řece Jukonu.

Se zájemci o lidové tradice a radovánky jsme se mohli jako YMCA potkat na jaře u rybníka Vratislav při **Kuličkářce**, či na podzim na strništi za Brništěm na **Drakiádě** a u brambor z popela. S milovníky našich okolních hor jsme se zase setkali na jarní **Chatě L7** v Horním Sedle, kde jsme rozhýbali po zimě ztuhlá těla a připravili se tak na **20. ročník Lužické sedmičky**, kde se nás sešlo 86 šlaperů a šlaperek, a to nejen z České republiky.

Jednou z velkých akcí pro naše obecní děti a děti z okolí byl **YMCA tábor na Selešce** na téma Kdo nám tady vládne. A zájem byl opět tak velký, že se tábora nakonec zúčastnil rekordní počet 45 dětí.

Jsem rád, že nejsme příhraniční obcí, kde to pomalu „vymírá“, ale kde to naopak žije, a tak jsme se loni jako YMCA mohli též podílet s obcí Brniště a ZOD na **Masopustu, Dni spolků** či přinést ke Zpívání u stromčku **Betlémské světlo**. Rád bych tak moc poděkoval našemu zastupitelstvu, ale hlavně pak našemu bývalému starostovi Ivanovi Pastorkovi za jeho vstřícnost a podporu při pořádání akcí pro širokou veřejnost.

Ohlédnu-li se ještě jednou zpět za nabitým uplynulým rokem, jsem vděčný, že jsme jako tým dobrovolníků mohli vytvořit tolik různorodého prostoru, aby nás to vytáhlo z křesla a pohodlí domova, a mohli jsme tak rozhýbat naše tělo, duši, ale i ducha. Díky všem ymkařům, podporovatelům a sponzorům a doufám, že i nadcházející rok bude minimálně tak nabitý zážitky jako rok 2018.

Všechny vás moc zdravím a těším se na vás v roce 2019!

*Za YMCA Sever – skupinu Brniště
Ing. Lukáš Kuc*

Baby klub

Milé maminky, nadále se scházíme každou středu od 9 do 11 hod. v prostorách sborového domu BJB Oáza. Vítáme další maminky s dětmi do 4 let, které mají zájem seznámit se s ostatními maminkami, které do klubu už se svými dětmi docházejí, něco si občas i vytvořit, zajet si na výlet po okolí a strávit čas někde jinde než doma.

*Kontaktní osoba:
Anna Kouřimská, tel. 728 013 812*

POŘÁDÁ YMCA SEVER

Ekoděnění

Zahájili jsme nový kalendářní rok a i v něm nadále pokračujeme v pravidelných tvořivých večerech a ekokroužku. Dále si vás dovoluujeme pozvat na Masopustní dílny, které se budou konat 2. března 2019 od 11 hod. do 14 hod. v Ekocentru, kde si budete moci vytvořit masku do odpoledního průvodu. 30. března 2019 se můžete společně s námi zapojit do celorepublikové akce „Uklidíme příkopy“. Tímto žádáme všechny, kdo chcete přiložit ruku k dílu a pomoci nám při zkrášlení naší obce, přijďte v 9 hodin před budovu Ekocentra. Tam se rozdělíme a obdržíte od nás ochranné pomůcky. Budeme se na vás těšit.

Tým Ekocentra Brniště

Tvoření s přírodou a pro přírodu (od 16:00)

- 6. 2. 2019 Léčivé účinky včelích produktů (svíčky z vosku)
- 20. 2. 2019 Průmyslové využití přírodního vosku (enkaustika)
- 20. 3. 2019 Přírodní vlákna a jejich využití (tkání, drhání)

Kroužek poznávání přírody a využívání přírodních surovin (od 15:30 do 17:00)

- 7. 2. 2019 Recyklace papíru zábavně (masopustní masky, origami)
- 14. 2. 2019 Papírový mikroskop (laboratoř v kapse)
- 21. 2. 2019 Ruční papír
- 28. 2. 2019 Kapusta (dobroty plné vitamínů)
- 14. 3. 2019 Fotopastí a časosběrné kamery (paparazzi přírody)
- 21. 3. 2019 Recyklace skla (dekorování sklenic, mozaiky)
- 28. 3. 2019 Pokusy (život kolem nás)

PROJEKTY PODRALSKÉHO NADAČNÍHO FONDU

Již v minulých číslech jsme vás informovali, že PNF realizuje dva dlouhodobé přeshraniční projekty podpořené Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj z Programu spolupráce Česká republika - Svobodný stát Sasko 2014-2020. Těmito projekty jsou: Užité rostliny a jejich využití / Nutzpflanzen und deren Verwendung a Vzdělávání Aktivně! / Bildung Aktiv!

Projekt **Užitkové rostliny a jejich využití** úspěšně pokračoval i v druhé polovině roku 2018. Koncem července 2018 se pod vedením Centra ochrany přírody v Neukirchu uskutečnil letní vzdělávací workshop pro děti v Německu. Od začátku nového školního roku 2019/2020 se opět setkávají české a německé třídy při realizaci vzdělávacích programů. V nejbližší době se můžeme v rámci projektu **Užitkové rostliny** těšit na semináře pro pedagogy se zaměřením na užité rostliny ve vztahu k tradičním řemeslům. Pedagogové mateřských škol se s námi mohou 14. 2. vydat na seminář do Neukirchu, pro učitele ze základních škol pak proběhne seminář v Brništi dne 28. 2. 2019.

V rámci projektu **Vzdělávání Aktivně! Bildung Aktiv!** jsme v loňském roce vytvořili 26 nových vzdělávacích programů zaměřených na volbu povolání. Programy jsou určeny pro děti od 8 let a pro mladé dospělé s hendikepem i bez hendikepu. V září jsme začali s realizací těchto programů společně s diakonií Martinshof z Rothenburgu a letos v nich úspěšně pokračujeme.

Máte-li zájem o více informací, zaujala vás nabídka programů a rádi byste se s některou třídou z vaší školy či sami za sebe realizaci zúčastnili, prosíme o kontaktování na e-mail: michaela@podralsko.cz nebo luciel@podralsko.cz. Všem spolupracujícím partnerům a organizacím děkujeme za přízeň v uplynulém roce a těšíme se na další společné aktivity v roce 2019!

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Podralský
nadační fond

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg VA / 2014 – 2020

SPOZ – novinky pro rok 2019

Vážení spoluobčané, jak jistě víte, navštěvují zástupci SPOZ ty občany, kteří slaví nějaké životní jubileum. V předešlých letech jsme navštěvovali jubilanty od 60 let věku. Se zvyšující se věkovou hranicí odchodu do starobního důchodu budou tyto gratulace posunuty, a to od 65 let. Dále zůstává vše při starém a naše návštěvy se uskuteční při výročí 70, 75, 80 let a poté každý rok. Naše návštěvy se snažíme uskutečnit v daný den narozenin. V sobotu a neděli nechodíme, necháváme prostor pro rodinné oslavy. Záleží též na případné domluvě s oslavencem nebo zástupcem rodiny. Co se týče zlatých a diamantových svateb, zde stále platí, že tuto záležitost je nutné nahlásit na obecním úřadě. Zde si můžete objednat obnovu satebního slibu v naší obřadní síni, nebo dohodnout návštěvu zástupců obce u Vás doma.

Pro informaci jména a příjmení těch, kteří Vás budou navštěvovat:

VE VELKÉM GRUNOVĚ:

- Gabriela Tomková a Regina Tomková
- Naďa Větrovská a Alena Malá

V LUHOVĚ A NOVÉM LUHOVĚ:

- Ivana Oberreiterová a Milan Jablečník

V BRNIŠTI:

- Stanislava Grešlová a Růžena Toráňová
- Hana Pekárková a Zdeňka Stoklasová

Poděkování

Vážení, chtěla bych v těchto pár řádcích poděkovat Marii Nekolové a Ivaně Lencové z Velkého Grunova za spolupráci v SPOZ v minulých letech. Použiji hovorovou češtinu a říkám: „DĚKUJI VAM, DĚVČATA.“

Zdeňka Stoklasová – předseda SPOZ

PRODEJ SLEPIČEK

Drůbež Červený Hrádek prodává slepičky vlastního chovu
Tetra hnědá, Dominant ve všech barvách a Green Shell – typu Araukana.

Stáří 14 – 19 týdnů, cena 159 – 209 Kč/ks.

Prodej: 16. 3., 14. 4., 19. 5. a 16. 6. 2019

Brniště, parkoviště u pošty v 10.00 hod.

Výkup králíčích kůže – cena dle poptávky. Info: po – pá 9.00 – 16.00 hod.,
tel. 601 576 270, 728 605 840, www.drubezcervenyhradek.cz

Živý betlém

Po několika letech se na první svátek vánoční uskutečnil živý betlém.

O to, že byl skutečně živý, se mimo jiné zasloužily kobyłka Sisi a kravička Evička

Chór andělů se postaral o hudební doprovod.

Do chudé stáje v Betlémě trefili prostí pastýři i mudrci z dálného Orientu

všechny srdečně zve na

BABSKÝ BÁL

16. 2. 2019

20:00 hodin

sál KD Brniště

K tanci a poslechu zahraje skupina
VOSTY BAND

vstupné 100Kč
-slosovateľné vstupenky-

DĚTSKÝ MAŠKARNÍ KARNEVAL

9. 3. 2019

14.00 hodin

KD Brniště

-soutěže a Diskotéka ŠÁŠI VÁŠI-

MASO PUST

Obec Brniště

v sobotu 2. 3. 2019

od 11.00 do 14.00 hodin - VÝROBA MASEK V EKOCENTRU

od 14.30 hodin - SRAZ na parkovišti před Glass Metalem
- na kuráž i zahřátí bude připraven svařák

ve 14.45 hodin - ZAHÁJENÍ PRŮVODU

- první zastávka - na návsi, s malým kulturním programem
- druhá zastávka - u mateřské školy, s rychlým občerstvením
- třetí zastávka - u kulturního domu, zabijačkové hody

od 16.00 do 17.30 hodin - ZÁBAVA PRO DĚTI (sál v KD)

od 19.00 hodin - MAŠKARNÍ BÁL PRO DOSPĚLÉ (sál v KD)

- vstupenky je možné zakoupit již nyní v Pohostinství U Strachotů

REDAKČNÍ RADA INFORMUJE

Zpravodajství je vydáváno s cílem sloužit jako informační bulletin, ve kterém mohou prezentovat svou činnost spolkové organizace, kulturní, zájmová, sportovní či církevní sdružení. Významný prostor je také věnován informovanosti občanů ze strany obecního úřadu, jednání zastupitelstva, školských zařízení, případně informovanosti z dalších úřadů, které se dotýkají života zdejších obyvatel.

Aktuální i starší čísla Zpravodajství jsou k dispozici v Infocentru a na www.brniste.cz. Nejnovější informace, fotografie a pozvánky najdete na webových stránkách obce nebo nově na facebookovém profilu „Obec Brniště“.

Uzávěrka příštího čísla je **15. března 2019**.

Své příspěvky předávejte členům redakční rady nebo na OÚ v Brništi.

Inzerce pro firmy a organizace se sídlem v Brništi je zdarma, pro ostatní platí ceník: celá str. A4 1000 Kč, 1/2 str. 500 Kč, 1/4 str. 300 Kč a 1/8 str. 150 Kč.

Příspěvky procházejí redakční úpravou.

Redakční rada:

Mgr. Dagmar Gottfriedová, Mgr. Libuše Horáčková, Ing. Igor Jediný, Kamila Matysová, Hana Pekárková, Mgr. Michala Povolná, Nina Vinšová

Toto číslo vyšlo dne **1. února 2019** nákladem 500 ks.